

A 2017. évi köztársasági elnökválasztás előkészületei Franciaországban

2016. augusztus 30.

MAGYAR NEMZETI BANK

Készítette:

Látta:

Jóváhagyta:

Vezetői összefoglaló

Franciaországban 2017. április 23-án tartják a köztársasági elnökválasztás első fordulóját. A francia politikai hagyományokhoz híven az egyes politikai pártok a választásokat megelőző ős folyamán szavaznak arról, hogy ki legyen a köztársasági elnökjelöltjük. A Nemzeti Front esetében nem kérdés a jelölt személye, hiszen a párt vezetőjének, Marine Le Pennek nem akad kihívója, ezzel szemben mind a konzervatív Republikánus Pártnál, mind a baloldali Szocialista Pártnál nagy a verseny a jelölti címért.

A Republikánus Párton belül jelenleg 13 politikus verseng az elnökjelöltségért, a nagy szám a párttagok szerint előnyös, ugyanis garantálja a különböző álláspontok versenyét a párton belül. A 13 jelölt közül ugyanakkor valójában csupán négy aspiráns rendelkezik statisztikailag is mérhető támogatottsággal, s közülük csupán kettő közül fognak várhatóan választani a párttagok.

A Szocialista Pártnál sokáig úgy tűnt, hogy a jelenlegi köztársasági elnöknek, François Hollande-nak nem akad kihívója az elnökjelölt választási versenyben. A tavasz folyamán azonban az egykori, illetve a jelenlegi gazdasági miniszter, Arnaud Montebourg és Emmanuel Macron is több utalást tett arra, hogy elképzelhetőnek tartja indulását François Hollande ellen, bár eddig hivatalosan egyikük sem jelentette be ebbéli szándékát.

A Szocialista Párton belül, illetve a pártot támogató értelmiségiek közül sokan kételkedve fogadták, hogy François Hollande elnökjelölési verseny nélkül legyen a baloldali párt következő jelöltje, hiszen mind a jelenlegi népszerűségi indexe, mind az ország biztonság- és gazdaságpolitikai helyzete is kérdésessé teszi sikeres szereplését a választásokon. Az V. Köztársaság történetében ugyanakkor még nem volt olyan köztársasági elnök, aki ne indulhatott volna a második elnöki ciklusáért.

A Republikánus Párt elnökjelöltjei

A Republikánus Párton belül a következő jelöltek versengenek a köztársasági elnökjelölti címért: Alain Juppé, François Fillon, Bruno Le Maire, Nathalie Kosciusko-Morizet, Jean-Francois Copé, Nadine Morano, Hervé Mariton, Frédéric Lefebvre, Geoffroy Didier, Jacques Myard, Henri Guaino, Jean-Frédéric Poisson¹, illetve Nicolas Sarkozy egykori államfő, a Republikánus Párt jelenlegi elnöke, aki várhatóan augusztus végén jelenti be az indulását. A jelöltek közül mindössze négyen vannak - Nicolas Sarkozy, Alain Juppé, François Fillon és Bruno Le Maire -, akik statisztikailag is mérhető támogatottságot tudnak felmutatni a párton belül, illetve a lakosság körében.

Közvélemény kutatások – Juppé a népszerűségi listák élén

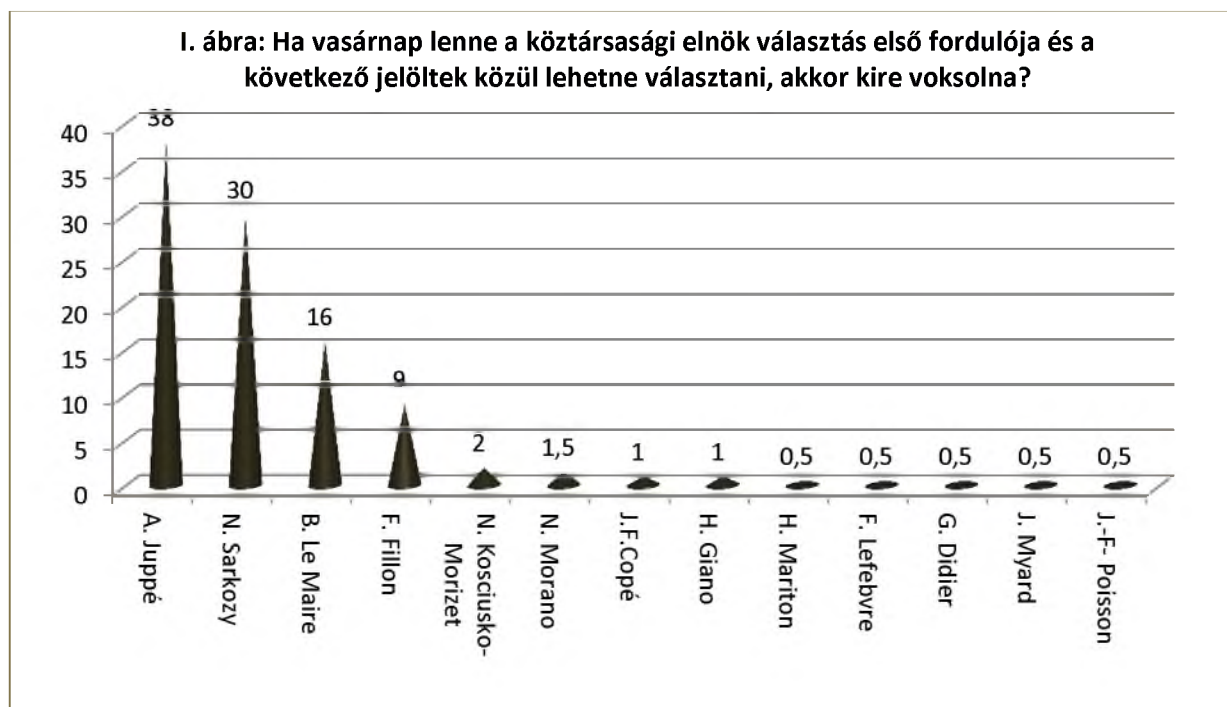
A népszerűségi listákat több mint egy éve a bordeaux-i polgármester, Alain Juppé vezeti, akit a jobboldali szavazók mellett a baloldali választók is elfogadnának köztársasági elnöknek. Alain Juppé sokáig komoly előnnyel vezetett Nicolas Sarkozy előtt: januárban a megkérdezettek 44%-a szavazott volna az egykori miniszterelnökre, míg Nicolas Sarkozy-re csupán 32%-uk. A tavasz folyamán a volt köztársasági elnök támogatottsága 30% alá csökkent, majd stabilizálódott. Ezzel szemben Alain Juppé népszerűsége június végére jelentős mértékben, egészen 38%-ig csökkent.²

---

¹ <http://premium.lefigaro.fr/politique/le-scan/2016/02/15/25001-20160215ARTFIG00313-primaire-de-la-droite-sept-candidats-sur-la-ligne-de-depart.php>

² http://abonnes.lemonde.fr/election-presidentielle-2017/article/2016/07/06/l-ecart-entre-juppe-et-sarkozy-se-resserre_4964712_4854003.html

A közvélemény-kutatók egy része elképzelhetőnek tartja, hogy Alain Juppé esetében is bekövetkezik az úgynevezett Balladur-hatás³, amelyre először 1994-ben volt példa.⁴ Alain Juppé-nek és támogatóinak a helyzetét az is nehezíti, hogy a Le Monde számára készített közvélemény-kutatás szerint támogatói bázisa sokkal lazább, mint Nicolas Sarkozy-é. Azok közül ugyanis, akik májusban még a bordeaux-i polgármester mellett tették volna le voksukat, júniusban már csak 89%-uk választotta volna újból a volt miniszterelnököt, míg Nicolas Sarkozy esetében ugyanez az arány 96%.⁵

Forrás: Le Monde

Alain Juppé és csapata ugyanakkor nem tart a Balladur-effektustól. A Juppé-t támogatók szerint Sarkozy népszerűségének növekedése főleg a jelenlegi közhangulatnak, azaz a biztonságérzet hiányának köszönhető.⁶ Gilles Boyer, Juppé kampányfőnökének véleménye szerint a volt köztársasági elnök népszerűsége néhány hónapig még növekedhet, de amint vége a nyárnak, Alain Juppé kampánya is új lendületet vesz. A bordeaux-i polgármester eddig jellemzően az általa írt négy könyvre alapozta a kampányát és média-megjelenéseit; ezek olyan témákat vizsgálnak, mint az oktatás, a munkaerőpiac, az állam szerepe és a francia gazdaság helyzete.⁷ Szeptembertől azonban sokkal közvetlenebb, aktívabb kampánnyal kell számolni a bordeaux-i politikus részéről, amely jobban reflektál majd a mindennapi eseményekre, és sokkal több média-megjelenéssel párosul.^{8,9}

³ <http://premium.lefigaro.fr/politique/2016/07/15/01002-20160715ARTFIG00036-primaire-a-droite-evitera-t-on-la-guerre-des-chefs.php>

⁴ Édouard Balladur, konzervatív politikus magasan vezette a politikusok népszerűségi listáját, míg Jacques Chirac a legnépszerűtlenebb politikusok között volt. Alig fél év alatt ugyanakkor Jacques Chirac megelőzte a népszerűségi lista éllovasát, s később őt is választották hivatalos elnökjelöltnek. 1995-ben Jacques Chirac meg is nyerte a köztársasági elnökválasztást.

⁵ http://abonnes.lemonde.fr/election-presidentielle-2017/article/2016/07/06/l-ecart-entre-juppe-et-sarkozy-se-resserre_4964712_4854003.html

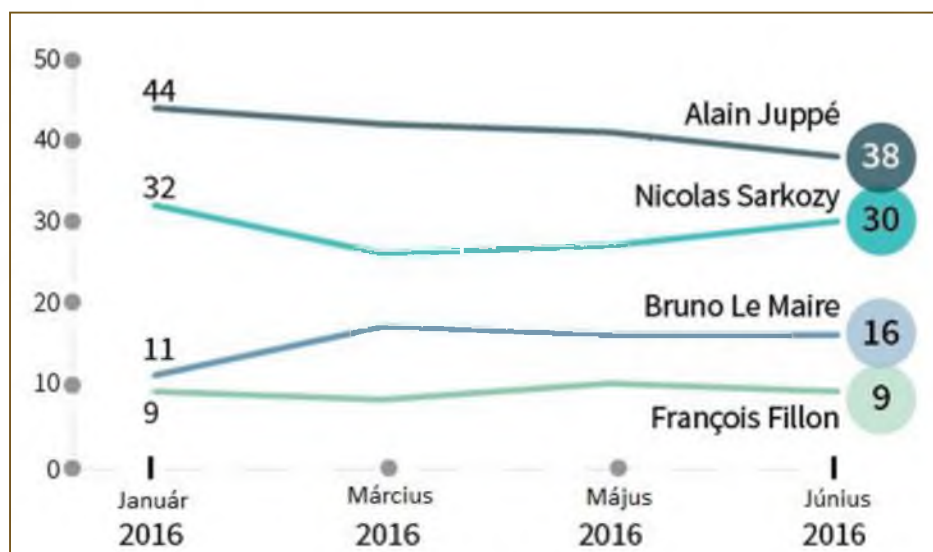
⁶ http://abonnes.lemonde.fr/election-presidentielle-2017/article/2016/07/07/primaire-a-droite-alain-juppe-relativise-son-trou-d-air-dans-les-sondages_4965207_4854003.html

⁷ <http://premium.lefigaro.fr/politique/2016/07/15/01002-20160715ARTFIG00036-primaire-a-droite-evitera-t-on-la-guerre-des-chefs.php>

⁸ http://abonnes.lemonde.fr/election-presidentielle-2017/article/2016/07/06/l-ecart-entre-juppe-et-sarkozy-se-resserre_4964712_4854003.html

⁹ <http://www.lesechos.fr/elections/primaire-a-droite/0211107258126-popularite-chez-les-republicains-juppe-repasse-devant-sarkozy-2013003.php>

II. ábra: A Republikánus Párt politikusainak népszerűségi indexe (2016. január-június)

Forrás: Le Monde

Nicolas Sarkozy a Republikánus Párt élén: sikerek és elvesztett szövetségesek

Nicolas Sarkozy hivatalosan még nem jelentette be indulását a köztársasági elnöki címért, ehhez ugyanis előbb le kellene mondania a Republikánus Párt vezetéséről. Igaz, a Le Figaro, francia napilap szerint legkésőbb augusztus végén megtörténik a bejelentés.

Nicolas Sarkozy-nek nem lesz könnyű dolga, ha fel akarja venni a versenyt Alain Juppé-vel, ugyanis alacsony népszerűségi indexe mellett a tavasz folyamán szembe kellett néznie a 2012-es elnökválasztási kampány finanszírozása körül kialakult korrupciós vádakkal is. Ennek következtében elvesztette egykori szövetségesét, Jean-François Copé-t, aki a France 2 televíziós csatornán jelentette be indulását az elnökjelölési kampányban.¹⁰ A párt politikusai közül többen úgy vélik, hogy Copé indulása arra szolgál, hogy gyengítse Nicolas Sarkozy támogatói bázisát a Republikánus Párton belül.¹¹

Nicolas Sarkozy-nek nemcsak Jean-François Copé-val vannak nézeteltérései a párton belül, hanem a párt egykori alelnökével, Nathalie Kosciusko-Morizet-vel is, aki még a tavalyi regionális választások második fordulóját követően mondott le az alelnöki posztjáról, ugyanis nem értett egyet Nicolas Sarkozy „sem-sem” politikájával, azaz azzal, hogy a baloldali jelöltek számára sem nyújtottak támogatást, viszont vissza sem nem léptek a javukra. Az elképzelés később hibásnak bizonyult, így ugyanis számos régióban a szélsőjobb oldali Nemzeti Front győzedelmeskedett.¹²

A fenti nézeteltérések ellenére Nicolas Sarkozy sikeresen növelte a párt tagjainak számát (265 ezer főre), 74 millió euróról 62,5 millió euróra csökkentette a párt adósságát, és - amint az előző grafikonon is látható - a francia lakosság körében a tavasz folyamán növelte pártja népszerűségét.^{13,14}

¹⁰ <http://premium.lefigaro.fr/politique/2015/09/23/01002-20150923ARTFIG00159-affaire-bygmalion-nicolas-sarkozy-charge-jean-francois-cope-face-aux-enqueteurs.php>

¹¹ <http://tempsreel.nouvelobs.com/politique/20160214.OBS4638/cope-candidat-a-la-primaire-et-missile-anti-sarkozy.html>

¹² <http://premium.lefigaro.fr/politique/le-scan/couacs/2015/12/13/25005-20151213ARTFIG00169-regionales-nkm-attaque-la-strategie-du-ni-ni-de-nicolas-sarkozy.php>

¹³ <http://www.europe1.fr/politique/financierement-les-republicains-vont-mieux-que-lump-2508749>

Nicolas Sarkozy és Alain Juppé: eltérő mentalitás

Nicolas Sarkozy megszólalásaiban és nyilatkozataiban sokkal határozottabb és konkrétabb elképzeléseket vázol fel, mint vetélytársa, Alain Juppé. Juppé-t többen - mint például a Nemzeti Front vezetője, Marine Le Pen is - azzal vádolják, hogy sok esetben nem fejezi ki véleményét, és csak népszerűsége megtartására törekszik. Hasonló kritika merült fel a nizzai merénylet után, amikor Alain Juppé csak a hatóságok elégtelen munkája ellen szólalt fel, de konkrét lépéseket és eszközöket nem mutatott be a probléma kezelésére; szemben Nicolas Sarkozy-vel, aki televízió interjújában felsorakoztatta azokat a lépéseket, amelyek által elő kellene segíteni a közbiztonság javítását, s felvenni harcot a dzsihadistákkal szemben.

Ősszel azonban már Alain Juppé-nek is konkrét javaslatokkal kell előállnia az ország legfontosabb problémáival kapcsolatban, különben hitelessége és az elnöki posztra való rátermettsége is megkérdőjeleződött a választók körében. Nehéz helyzetben van, hiszen egy-egy radikálisabb megnyilatkozás jelentősen elbizonytalaníthatja a balközép szavazókat, míg a kevésbé erélyes fellépés a jobboldali választóknak okozhat csalódást, így nem lesz egyszerű népszerűségét a mostani magas szinten tartania.

A Republikánus Párt köztársasági elnökjelöltségéért indult versenyben meg kell még említeni a harmadik helyért küzdő egykori miniszterelnököt, François Fillon-t, illetve Bruno Le Maire, egykori agrárminisztert is. Az ő népszerűségük a június végi adatok szerint azonban messze elmarad riváisaiktól, mindössze 16%, illetve 9%-ot érnek el.

A Republikánus Párt jelöltjeinek politikai programja

A Republikánus Párt jelöltjeinek gazdasági elképzelései

A republikánus elnökjelöltek gazdaságpolitikai elképzelései a liberalizmus - a Le Point francia hetilap szerint a „thatcherizmus” - ideológiája köré csoportosulnak. Az összes republikánus jelöltnél előtérbe kerül a közigazgatási létszámleépítés (több ezer fő elbocsátása), a költségvetési kiadások több milliárd eurós visszafogása, a 35 órás munkahét felülvizsgálata, az állam hatalmának csökkentése, a deregularizációs lépések, a vagyonadó eltörlése, a szociális juttatások és a munkáltatói terhek csökkentése, az ezekből eredő költségvetési bevétel kiesést az általános forgalmi adó növelése révén szeretnék finanszírozni.

Az egyes politikusok elképzelései csupán néhány részletben különböznek, ezeket az alábbi táblázat foglalja össze.¹⁵

---

¹⁴ <http://premium.lefigaro.fr/politique/2016/07/03/01002-20160703ARTFIG00115-sarkozy-dresse-son-bilan-a-la-tete-du-parti.php>

¹⁵ http://www.lepoint.fr/politique/delhommais-qui-a-peur-des-liberaux-26-05-2016-2042259_20.php

A republikánus jelöltek főbb gazdaságpolitikai elképzelései¹⁶

	Alain Juppé	Nicolas Sarkozy	François Fillon	Bruno Le Maire
Adózás	A társasági adó 30%-ra, továbbá a tőkejövedelmeket sújtó adó 20%-ra történő csökkentése 2022-ig.	Az adóterhelés 25 milliárd euróval való csökkentése, ennek legfontosabb eleme a jövedelemadó 10%-ra történő mérséklése.	A vállalati adóterhelések 50 milliárd euróval történő csökkentése.	A tőkejövedelmekből származó bevételek 25%-kal való csökkentése.
Költségvetési kiadások	Az állami kiadások 85 és 100 milliárd euro közötti összeggel való csökkentése 5 év alatt.	Az állami kiadások 100 milliárd euro értékű csökkentése 5 év alatt.	Az állami kiadások 110 milliárd euro összegű csökkentése 5 év alatt.	Az állami kiadások 150 milliárd euro értékű csökkentése 5 év alatt.
Foglalkoztatás	39 órás munkahét bevezetése abban az esetben, ha a vállalati „egyeztető fórumon” a munkavállaló és a munkáltató között nem születik megegyezés.	A heti munkaidő vállalkozás által történő szabad meghatározása, munkavállalói-munkáltatói egyeztető fórumon vagy szavazás útján.	A munkaidő állami meghatározását meg kell szüntetni, s azt a vállalatokra kell bízni, viszont a heti munkaidő nem lépheti túl a 48 órát.	A vállalatoknak szabadon kell meghatározniuk a heti munkaidő mértékét.
Nyugdíj	A nyugdíjkorhatár 65 évre emelése és a magánnyugdíj pénztárak előtérbe helyezése.	A nyugdíjkorhatár 64 évre emelése, s a speciális előnydíjaztatások csökkentése.	A nyugdíjkorhatár 65 évre emelése és tőkefedezeti nyugdíj-rendszer bevezetése.	A nyugdíjkorhatár emelése, és nyugdíj pontrendszer bevezetése.

A táblázatban foglaltak értelmében, míg Nicolas Sarkozy elsősorban a lakosságot érintő adócsökkentést hajtana végre, addig Alain Juppé szerint ez az intézkedés csak akkor lenne lehetséges, ha a gazdaság már növekedési pályára állt, s így meglátása szerint elsőként a vállalatokat sújtó adókat kellene mérsékelni. A kisebb különbségek ellenére jól látható, hogy a jobboldali politikusok tervei és elképzelései a liberális gazdaságpolitika mentén szerveződnek, mely jelenség egyelőre meglehetősen szokatlan Franciaországban. A jobboldal ugyanis egészen mostanáig idegennek, és a francia gazdasági viszonyokra nézve alkalmazhatatlannak tartotta az angolszász modellt, s ehelyett mindig az úgynevezett etatista, államközpontú modell mellett állt ki.

A liberális hívószavak mellett ugyanakkor sok a tisztázatlan kérdés; így például Nicolas Sarkozy egykori államfő, s miniszterelnöke, François Fillon kormányzása alatt épp a reformok hiánya volt a legszembeötlőbb. Nicolas Sarkozy elnöklete alatt a francia vállalatok versenyképessége romlott és az államadósság is megnövekedett, mely negatív hatások ugyan a gazdasági válság számlájára is írhatóak, azonban a Nicolas Sarkozy által alkalmazott keynesi gazdaságpolitikai eszközök is súlyosbították a problémákat.¹⁷

¹⁶ <http://premium.lefigaro.fr/politique/2016/07/03/01002-20160703ARTFIG00146-primaire-la-bataille-des-projets-des-republicains-est-engagee.php>

¹⁷ 2008 utolsó negyedében Franciaországot is elérte a világgazdasági válság, s a francia kormányzat úgynevezett „Helyreállítási tervet” dolgozott ki. A kormány 26 milliárd eurós gazdaságélénkítő csomaggal kívánt a lelassult gazdaságba újra erőt lehelni, s a folyamatosan növekvő munkanélküliséget csökkenteni.

Alain Juppé ráadásul beismerte, hogy „pragmatizmusból követi a liberális eszméket”. Elemzők szerint a jobboldali elnökjelöltek csupán azért vállalták fel a liberális ideológiát, mert elképzeléseik szerint csak így lehet megnyerni a választásokat. Alain Madelin egykori konzervatív politikus szerint - aki köztársasági elnökjelöltként 2002-ben elsőként állt ki a liberális gazdaságpolitikai értékek mellett - a jobboldali politikusok közül valójában senki nem szeretne liberális megújulást, csupán a vállalatok adóterhelését kívánják csökkenteni, s a munkavállalókat növelni. Az egyes jelöltek programjai nem eredményezik azt az igazi liberalizációt, amely szabad utat enged a kreativitásnak, az innovációnak, illetve a gazdaság teljes újraértelmezésének.¹⁸

Kérdés, hogy a liberális gazdaságpolitikai értékek előtérbe helyezése sikerre vezethet-e a választásokon. A L'Opinion napilap által publikált felmérésből meglehetősen ellentmondásos kép rajzolódik ki a francia lakosság gazdaságpolitikai elképzeléseiről. A közvélemény-kutatásban megkérdezettek 70%-a elutasítja a gondoskodó államot, 69%-a a kapitalizmust, 60%-uk pedig a globalizációt is. A választópolgárok gazdaságpolitikai elképzeléseinek ellentmondásosságát csak tovább erősíti az alábbi kérdésre adott válaszuk: *milyen mértékben kellene beavatkoznia a francia államnak a gazdaságba: még jobban, kevésbé vagy a jelenlegi szinten?* E kérdésre mindössze a válaszadók 53%-a válaszolta azt, hogy még jobban be kellene az államnak avatkoznia, 31%-uk akkor lenne elégedett, ha az állam kevésbé szólna bele a gazdaság alakulásába, és a válaszadók mindössze 16%-a vélekedik úgy, hogy a jelenlegi szint éppen megfelelő.

A fentiek alapján igencsak bizonytalan, hogy az állam háttérbe szorítása, leépítése lenne-e a legmegfelelőbb út a választások megnyeréséhez.¹⁹ Ráadásul a 2012-es választási kampány során François Hollande éppen az állam szerepét erősítő, a nemzetközi pénzügyi elittel szembenálló, az uniós stabilitási paktum újratárgyalását támogató, és a gazdasági liberalizmust háttérbe szorító programmal tudott nyerni.²⁰

A Republikánus Párt jelöltjeinek társadalom-, szociális és biztonságpolitikai elképzelései

Míg a gazdaságpolitika tekintetében a liberalizmus nyert teret az egyes jelöltek választási programjában, addig a társadalomszervezés területén (bevándorlás, biztonságpolitika, személyi szabadság kérdése, stb.) már nyomokban sem lelhetők fel a liberális értékek. Így például mind Bruno Le Maire²¹, mind Alain Juppé²² a hadsereg jelentős megerősítését irányozza elő, sőt, Bruno Le Maire szerint a jelenlegi nukleáris anyahajó, a Charles de Gaulle mellé újabbat kellene hadrendbe állítani.

Nicolas Sarkozy, köztársasági elnök 2009-ben jelentette be - a Nemzetgyűlés és a Szenátus közös ülésén - a második gazdaságélénkítő csomagot. A programterv kidolgozását két egykori miniszterelnök, Alain Juppé és Michel Rocard irányította. Az összege elérte a 35 milliárd eurót, melyből 22 milliárd eurót államkötvények formájában a pénzügyi piacok finanszíroztak, míg további 13 milliárd euro a kereskedelmi bankoktól származott - a válság alatt számukra folyósított mentőcsomagok visszafizetéséből adódott.

¹⁸ http://www.lepoint.fr/politique/delhommais-qui-a-peur-des-liberaux-26-05-2016-2042259_20.php

¹⁹ http://www.lepoint.fr/politique/delhommais-qui-a-peur-des-liberaux-26-05-2016-2042259_20.php

²⁰ Pascal Gauchon: Le modele francais depuis 1945, puf 2015, Párizs

²¹ <http://premium.lefigaro.fr/politique/2016/07/10/01002-20160710ARTFIG00118-bruno-le-maire-renforcer-nos-armees-c-est-renforcer-notre-nation.php>

²² <http://premium.lefigaro.fr/politique/2016/07/12/01002-20160712ARTFIG00219-juppe-veut-redonner-du-souffle-aux-armees.php>

A jobboldali köztársasági elnökjelöltek az igazságszolgáltatás, a család, az iszlám és a terrorizmus elleni harc területén kivétel nélkül a konzervatív értékek mellett teszik le voksukat. A július 14-ei merénylet még jobban előtérbe helyezte a biztonságpolitika fontosságát és a terrorizmus elleni harc kérdését. A jobboldali elnökjelöltek a következő kérdésekben szeretnék előrelépést elérni:

- Az úgynevezett „S” jelzéssel ellátott emberek (azok, akik veszélyt jelentenek az állam biztonságára) jelenleg csupán egy-egy nyomozás keretén belül figyelhetőek meg, illetve hallgathatóak le. Nicolas Sarkozy és Bruno Le Maire szerint az „S” jelzéssel ellátott embereket ki kell utasítani az országból, ugyanis veszélyt jelentenek a köztársaságra.
- Deradikalizációs központok felállítása, amellyel a jelenlegi kormányzat adós maradt. Jelenleg non-profit szervezetek látnak el - megkérdőjelezhető hatékonysággal - hasonló feladatokat, mint a tervezett központok. Az eredeti tervek szerint 2017-re minden régióban fel kellene állítani egy-egy ilyen központot, a megvalósítás azonban sokat késik.
- Az elítélt terroristák börtönökben való különzárása, ugyanis a jelenlegi kutatások szerint a börtönök számítanak a dzsihadisták legfontosabb verbuválási területének. A tervezett elkülönített zónák kialakításához ugyanakkor jelenleg nem áll rendelkezésre elegendő szabad hely a börtönökben.
- A titkosszolgálat munkáját a büntetés-végrehajtási intézetekre is ki kell terjeszteni és fel kell gyorsítani azok tevékenységét.
- A jövőbeli miniszterelnök fennhatósága alá tartozó, kifejezetten a terrorizmusra specializálódott nemzeti titkosszolgálati hivatal létrehozása, melynek célja a terrorizmus elleni harc stratégiájának kidolgozása lenne.
- A republikánus elnökjelöltek sürgetik a szalafista mecsetek bezárását és az imámok kiutasítását az országból. Mostanáig csupán 10 mecset került bezárásra és mindössze 80 imámot utasítottak ki az országból, amit a jobboldal nem tart elegendőnek.
- A köztársasági elnökjelöltek elengedhetetlennek tartják a rendfenntartó erők számának növelését, amely azonban a kormányzat szerint meglepő követelés, hiszen míg 2007 és 2012 között 12 ezer fővel csökkent, addig a 2012 és 2015 közötti időszakban majd 9 ezer fővel nőtt a rendfenntartó erők létszáma.²³

A július 14-ei merénylet jelentős mértékben tematizálja a választásokat, azaz a kampány őszi folytatásában várhatóan még jobban előtérbe kerül majd a terrorizmus és az Iszlám Állam elleni harc, illetve a biztonság- és védelempolitika kérdése. Ezzel párhuzamosan a gazdasági ügyek valamelyest háttérbe szorulhatnak egyrészt a mindennapokban is érzékelhető terrorveszély, másrészt pedig a lassan, de biztosan javuló gazdasági makrokörnyezet miatt. Ez utóbbi főleg a munkanélküliség lassú csökkenésében, illetve a gazdaság bővülésében érzékelhető.

---

²³ <http://premium.lefigaro.fr/actualite-france/2016/07/18/01016-20160718ARTFIG00321-les-huit-mesures-antiterroristes-qui-cristallisent-le-debat.php>

A republikánus jelöltek főbb társadalom-, szociális és biztonságpolitikai elképzelései

	Alain Juppé	Nicolas Sarkozy	François Fillon	Bruno Le Maire
Igazság- szolgáltatás és biztonság politika	<ul style="list-style-type: none"> - 10 000 új férőhely létrehozása büntetés-végrehajtási intézményekben az 5 éves elnöki periódus alatt; - Tehermentesíteni a rendfenntartó erőket a civil szolgálat megerősítése révén; - A büntetés-végrehajtási intézményekben dolgozó titkosszolgálati szerv megalkotása 	<ul style="list-style-type: none"> - 20 000 új férőhely létrehozása a börtönökben; - A büntetés- végrehajtási szerv Belügyminisztérium alá rendelése, - Rendőrségi megfigyelési pontok kiépítése a hátrányos helyzetű kerületekben 	<ul style="list-style-type: none"> - 16 000 férőhely létrehozása a börtönökben; - A rendőrség fegyverellátottságának a javítása 	<ul style="list-style-type: none"> - A rendfenntartó erők pénzügyi forrásainak növelése; - Az I. kategóriába tartozó fegyverek kereskedelmének büntetése; - A tömegrendezvények tiltása abban az esetben, ha azok biztonságos lebonyolítása nem garantált
Terrorizmus	<ul style="list-style-type: none"> - A Szíriából visszatérő francia állampolgárok kiutasítása az országból; - A munkáltató informálása, arról, ha az adott munkavállaló "S" jelzéssel rendelkezik. 	<ul style="list-style-type: none"> - Az "S" jelzésű emberek házi őrizete vagy nyomkövető alkalmazása; - Deradikalizációs központok létrehozása 	<ul style="list-style-type: none"> - A terrorizmust támogató weboldalak blokkolása; - Az ország elhagyásának tiltása azok számára, akik az IÁ-hoz akarnak csatlakozni, továbbá azon külföldiek kiutasítása, akik nemzetbiztonsági kockázatot jelentenek 	<ul style="list-style-type: none"> - Az „S” jelzésű külföldi állampolgárok kiutasítása az országból; - A terrorista kapcsolatokkal rendelkező egyének esetében büntetésszigorítás
Bevándorlás, iszlám, köztársasági értékek	<ul style="list-style-type: none"> - A bevándorlók számának maximálása; - A családegyesítés szabályozása 	<ul style="list-style-type: none"> - Új európai egyezmény létrehozása, melyben visszaállításra kerülne a régi határvédelem; - Közösségi bevándorlási politika kidolgozása 	<ul style="list-style-type: none"> - Az országba érkező bevándorlók számának összhangba hozása az ország integrációs kapacitásával; - Európai határvédelmi szerv felállítása 	<ul style="list-style-type: none"> - A menekültjogi kérelmek elbírálási folyamatának rövidítése, elutasítás esetén egyszerűsített kiutasítás
Család	<ul style="list-style-type: none"> - A Taubira jogszabály²⁴ felfüggesztése; - A gyermek után járó adó-jóváírási támogatás felemelése 1 500-tól 2 500 euróig terjedő összegig 	<ul style="list-style-type: none"> - A Taubira jogszabály felfüggesztése; - A gyermek után járó adó-jóváírási rendszer visszaállítása; - A háztartásban foglalkoztatott személyek (takarítónő, dada) adóterhelésének csökkentése 	<ul style="list-style-type: none"> - A Taubira jogszabály újra fogalmazása annak érdekében, hogy az ellenkező nemű párok körében teljes körű adoptáció legyen lehetséges; - Az adójóváírási rendszer felsőhatárának 3000 euróig történő emelése a családok esetében 	<ul style="list-style-type: none"> - A Taubira jogszabály eltörlése; - A gyermekek utáni adó-jóváírási rendszer visszaállítása
Európa	<ul style="list-style-type: none"> - Az Európai Integráció újragondolása, a 27 tagállam egységének fenntartása mellett 	<ul style="list-style-type: none"> - Új európai egyezmény: Schengen 2 létrehozása 	<ul style="list-style-type: none"> - Nem szükséges sem újabb referendum, sem újabb egyezmény az Unióról, ehelyett Európát a védelem, a versenyképesség és az oktatás köré kell felépíteni 	<ul style="list-style-type: none"> - Az Európai Unió újragondolása - ha szükséges, referendum során az állampolgárok véleményét is megkérdezni
Intézmények	<ul style="list-style-type: none"> - Az állami és a helyi szintű mandátumok halmozásának korlátozása 	<ul style="list-style-type: none"> - A helyi és a nemzeti szintű mandátumok halmozásának engedélyezése 	<ul style="list-style-type: none"> - A mandátumhalmozás tiltásának fenntartása 	<ul style="list-style-type: none"> - Egy hónapja maximum háromszor lehessen újjavasztható ugyanarra a posztra

²⁴ Christiane Taubira volt francia igazságügy miniszter, akinek a nevéhez többek között az egyneműek közötti házasságot lehetővé tevő törvény bevezetése is köthető. A tavaly novemberi terrortámadást követően, januárban mondott le tisztségéről, mivel nem értett egyet Francois Hollande válaszlépéseivel, többek között a terrorizmussal gyanúsított francia állampolgárok állampolgárságtól történő megfosztásának lehetőségével. <https://www.theguardian.com/world/2016/jan/27/french-justice-minister-christiane-taubira-resigns>

François Hollande esélye a köztársasági elnökjelölt pozícióra

Míg a jobboldalon több politikus is bejelentette indulási szándékát az elnökjelölti posztért, addig a baloldalon eddig egyetlen komolyabb jelölt sem jelezte hivatalosan, hogy versenyre kelne a jelenlegi köztársasági elnökkel. Mindez azzal magyarázható, hogy sokáig nem fért kétség ahhoz, hogy a Szocialista Párt elnökjelöltje François Hollande lesz. Az V. Köztársaság történetében ugyanis még nem volt példa arra, hogy az éppen regnáló köztársasági elnöknek kihívója akadt volna saját politikai pártján belül.

Igaz, a Szocialista Párt radikálisabb szárnya, az úgynevezett „frondeurs” tagjai már februárban megkérdőjelezték François Hollande indulását, véleményük szerint ugyanis François Hollande és Manuel Valls elfordult a baloldali értékektől, ami főleg a gazdasági miniszterről, Emmanuel Macron-ról elnevezett Macron törvénycsomagban vagy a rendkívül ellentmondásos munkaügyi törvény reformjában nyilvánult meg. Így például februárban több baloldali politikus és értelmiségi - köztük például a híres közgazdász, Thomas Piketty - is kiállt amellett, hogy a baloldalon is legyen köztársasági elnökjelölési verseny. Ezt azonban a párt vezetője, Jean-Christophe Cambadélis elutasította.²⁵

Az elnökjelölési verseny jogosságát az is alátámasztaná, hogy a köztársasági elnök népszerűsége alacsony; a Le Figaro szerint csupán a franciák 13%-a szavazott neki bizalmat júniusban.²⁶ A Le Monde szerint François Hollande tanácsadói is elismerték azt, hogy az elnök népszerűsége történelmi mélyponton van, ugyanakkor aláhúzták, hogy jelenleg az emberek szemében François Hollande mint köztársasági elnök van jelen, nem pedig, mint potenciális elnökjelölt. Így elemzők szerint, amint bejelenti indulását, várhatóan a népszerűsége is emelkedni fog.

Igaz, indulását nagyban befolyásolni fogja az is, hogy a közvélemény-kutatások alapján mennyi esélye lesz bekerülni a választások második fordulójába. A napilap szerint, ha a közvélemény-kutatások azt mutatják, hogy legalább a harmadik helyen tovább tud jutni - azaz csak a republikánusok és a Nemzeti Front jelöltje előzi meg - akkor várhatóan indulni fog az elnöki címért.²⁷ Julien Dray, a köztársasági elnök párttársa szerint egyelőre semmi sincs veszve, de problémát jelent, hogy a Hollande-ot támogató szavazók 80%-a teljesen háttérbe vonult; a fő cél tehát az ő megszólításuk és mozgósításuk.²⁸

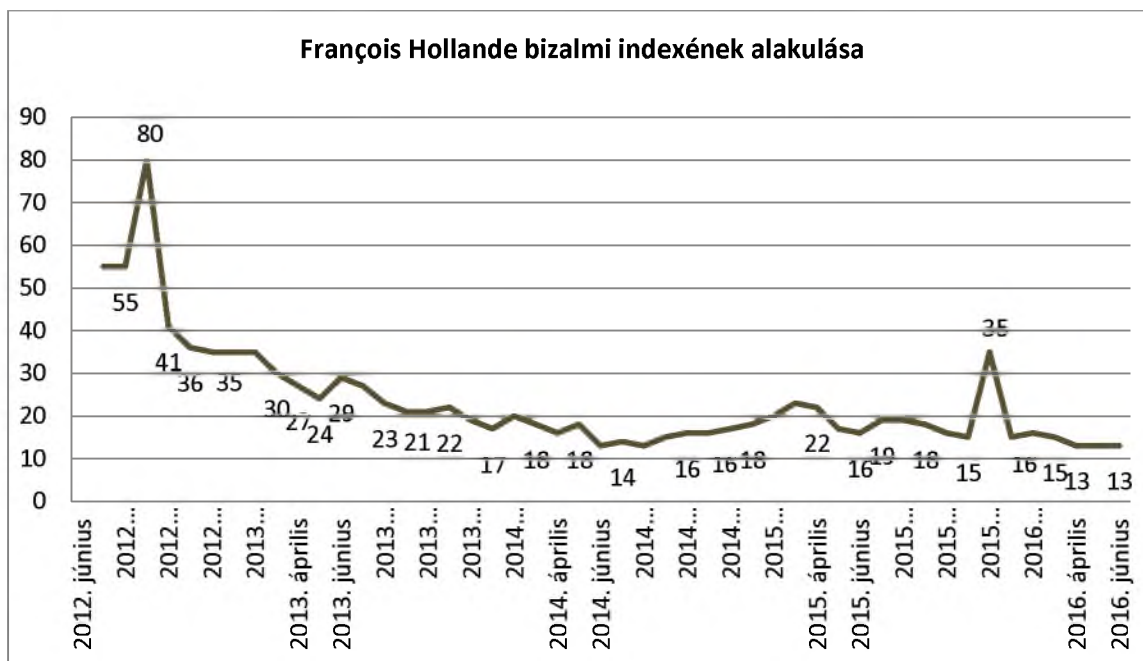
---

²⁵ <http://www.bfmtv.com/politique/primaire-a-gauche-si-francois-hollande-veut-etre-candidat-il-faut-qu-il-debatte-juge-piketty-948795.html>

²⁶ <http://premium.lefigaro.fr/politique/2016/06/30/01002-20160630ARTFIG00319-hollande-s-enfonce-dans-l-impopulaire-mais-fait-un-pas-de-plus-vers-2017.php>

²⁷ <http://premium.lefigaro.fr/politique/2016/07/24/01002-20160724ARTFIG00165-presidentielle-2017-hollande-pourra-t-il-se-representer.php>

²⁸ http://abonnes.lemonde.fr/election-presidentielle-2017/article/2016/07/12/hollande-retour-en-primaire_4968045_4854003.html

Forrás: Le Figaro²⁹

François Hollande bízik továbbá – a várhatóan – az év második felére megjelenő pozitív gazdasági mutatókban, amelyek igazolják eddigi gazdaságpolitikáját, továbbá a Brexit-ből is profitálni szeretne. Az Egyesült Királyság EU-ból való kilépése ugyanis előtérbe helyezheti Franciaországot - s így a köztársasági elnököt is - az európai politikai színtéren, másrészt pedig egyes vállalatok és pénzintézetek átcsábításával akár gazdasági téren is profitálhat Franciaország.

A Szocialista Párt köztársasági elnöki posztért induló jelöltjének neve leghamarabb decemberben derül ki, egy hónappal később, mint a Republikánus Párt indulójának a neve, ami François Hollande számára akár döntő jelentőségű is lehet. A Le Point szerint Sarkozy elnökjelöltségi győzelme „egy kisebb álommal” érne fel François Hollande számára, ugyanis az egykori köztársasági elnök személye rendkívül megosztó, nemcsak a francia társadalomban, hanem a saját politikai táborán belül is. Nicolas Sarkozy rendkívül karakteres és határozott politikát folytat, nem rejt véka alá a véleményét, s rendszerint sokkal jobban nyit a jobboldal szélsőséges nézeteket valló szavazói felé, mint François Hollande a baloldali szélsőségesek felé. Így Nicolas Sarkozy jelöltsége sokkal több baloldali választót mozgósítana az első fordulóban, mint ha Alain Juppé indulna a Republikánus Párt jelöltjeként. Michel Sapin pénzügyminiszter szerint, „ha a második fordulóban Alain Juppé és Marine Le Pen között kellene választani, akkor ez a baloldali választók számára is elfogadható lenne, ugyanis Alain Juppé a baloldalon többeknek is megfelel, ellenben ha a második fordulóban csupán Nicolas Sarkozy és Marine Le Pen maradna, az már elfogadhatatlan lenne a baloldali választók számára, így e félelem már az első fordulóban mobilizálni tudja a baloldali választókat.” Igaz, François Hollande és stábjá Alain Juppé-t sem hagyhatja figyelmen kívül; ugyanakkor véleményük szerint egyértelmű, hogy a francia választók változást akarnak, s ez aligha Alain Juppé személyében testesül meg, ő ugyanis 1986 óta változás nélkül, ugyanazon politikai irányvonal mellett áll ki.³⁰

²⁹ <http://premium.lefigaro.fr/politique/2016/06/02/01002-20160602ARTFIG00112-francois-hollande-entraîne-manuel-valls-dans-sa-chute.php>

³⁰ http://www.lepoint.fr/politique/hollande-a-fait-un-reve-13-05-2016-2038923_20.php

François Hollande esélyeinek változása a július 14-ei merénylet után

A július 14-ei merényletet megelőzően - az alacsony népszerűségi indexe ellenére is - várható volt, hogy François Hollande elindul a második ciklusért, azonban a július 14-ei merénylet óta ez már kevésbé bizonyos. A nemzeti ünnepen tartott beszédében a francia nép védelméről, a megosztottság felszámolásáról, a gazdasági növekedés felgyorsulásáról és a munkanélküliség csökkenéséről értekezett az elnök, majd a beszéde után néhány órával újabb támadás érte a Francia Köztársaságot. A jobboldal politikusai a kormányzatot tették felelőssé a merénylet miatt, ráadásul a gazdasági eredmények sem alakultak kedvezően, ugyanis július végén már a munkanélküliség csökkenése is megtorpant.³¹

A nizzai terrortámadás után, szemben a 2015. januári és novemberi támadásokkal, François Hollande és Manuel Valls miniszterelnök nem kerülhette el a jobboldalról érkező kritikákat. Több elemző véleménye szerint, míg az előző két támadás erősített François Hollande népszerűségén, addig a nizzai merénylet már stagnálást vagy csupán kis arányú növekedést eredményezett az elnök népszerűségi indexén. Frédéric Dabi, az Ifop közvélemény-kutató intézet szerint a nizzai támadás után a lakosság nagy része csupán a tehetetlenséget látta a kormányzat tevékenységében, s véleményük szerint François Hollande képtelen megvédeni a francia nemzetet a terrortámadásoktól.³² Nem véletlen tehát, hogy a támadás után kétségessé vált François Hollande indulása a köztársasági elnöki címért. Christophe Caresche szocialista képviselő szerint a jelenlegi elnök kiesett a versenyből, ugyanis a franciák hátat fordítottak neki a támadás után.

A Le Figaro szerint ugyanakkor van még esélye François Hollande-nak, ugyanis a Nemzeti Front megerősödése és a republikánusok jobbra tolódása, továbbá a Szocialista Párt baloldali szárnyának a biztonsági kérdésekkel kapcsolatban tanúsított tehetetlensége miatt ő jelenti az egyetlen, demokratikus és francia értékek mellett kiálló választást.³³ Ezt a párt vezetője, Jean-Christophe Cambadélis is kiemeli, miszerint az újabb támadás után egyre inkább elképzelhetetlen, hogy François Hollande ne induljon az elnökválasztásokon. A politikus szerint Hollande egyszerűen nem adhatja fel az országot.³⁴

François Hollande kihívói a Szocialista Párton belül

François Hollande indulása tehát kérdéses, azonban az sem tisztázott, hogy a visszalépése esetén ki indulna helyette. Jelentkezők akadnak, de személyük jelentősen megosztja a Szocialista Pártot. A legnagyobb elnöki ambícióval az egykori, illetve a jelenlegi gazdasági miniszter, Arnaud Montebourg és Emmanuel Macron rendelkezik, hivatalosan ugyanakkor még egyikőjük sem jelentette be az indulását.

Arnaud Montebourg, aki 2012 és 2014 között töltötte be a gazdasági miniszteri posztot, tavaly nyáron Frangy-en-Bresse-ben úgy nyilatkozott, hogy elképzelhetőnek tartja részvételét az elnöki tisztségért folyó versenyben. Montebourg a Szocialista Párton belül a klasszikus baloldali irányzatot képviseli, így az alacsony költségvetési hiány és az úgynevezett kínálati gazdaságpolitika helyett

---

³¹ <http://premium.lefigaro.fr/emploi/2016/07/26/09005-20160726ARTFIG00238-hausse-du-chomage-en-juin-malgre-la-montee-en-puissance-du-plan-500000-formations.php>

³² <http://premium.lefigaro.fr/politique/2016/07/22/01002-20160722ARTFIG00284-sur-la-defensive-hollande-renouvelle-son-appel-a-l-unite.php>

³³ <http://premium.lefigaro.fr/politique/2016/07/24/01002-20160724ARTFIG00165-presidentielle-2017-hollande-pourra-t-il-se-representer.php>

³⁴ <http://premium.lefigaro.fr/politique/2016/07/24/01002-20160724ARTFIG00165-presidentielle-2017-hollande-pourra-t-il-se-representer.php>

inkább a növekedés elősegítését és a háztartások fogyasztásának növelését preferálja. Pártolja az állami beavatkozást, sőt, az államosítást is elképzelhetőnek tartja. Éppen a baloldali, s a keynesi megoldásokat előtérbe helyező gazdaságpolitikája miatt személyisége erősen megosztja a közvéleményt, így nem véletlen, hogy a támogatottsága csupán 23% a teljes lakosság körében.³⁵

Amennyiben François Hollande visszalép az indulástól, nem Arnaud Montebourg lenne az egyetlen, aki átvenné a helyét az elnökjelölt szerepében. A legnagyobb eséllyel Emmanuel Macron rendelkezik, aki a közvélemény-kutatók szerint jelenleg Alain Juppé mögött a második legnépszerűbb politikus Franciaországban. Emmanuel Macron dinamikájával, progresszív-liberális gazdaságpolitikai elképzeléseivel mind a bal-, mind a jobboldal köréből híveket tud toborozni magának. Célja, hogy átvezesse Franciaországot a XX. századból a XXI. századba, ezért kiemelt helyen kezeli a start-upok, a digitális és innovatív vállalatok támogatását. Népszerűségét meglovagolva áprilisban megalapította az „En Marche!” elnevezésű mozgalmat, melyet szándékosan nem politikai pártnak nevez. A politikus célja, hogy meghallgassa a franciák igényeit, továbbá szakítson a bal- és jobboldali pártstruktúrával, véleménye szerint ugyanis szét kell robbantani az eddigi pártkereteket.³⁶

Emmanuel Macron mozgalma és politikai elképzelései

Emmanuel Macron személye nemcsak a választókat, hanem a politikai elitet is nagymértékben megosztja. Macron a közigazgatás legnevesebb iskolájában, az ENA-n (Ecole Nationale d'Administration) végezte tanulmányait, majd több évig a Rothschild Banknál dolgozott. Politikai karrierjét François Mitterand gazdasági tanácsadójaként kezdte, majd Jacques Attali csapatában dolgozott, később François Hollande gazdasági tanácsadója lett, végül Arnaud Montebourgot váltotta a gazdasági miniszteri poszton. 2014-es színre lépése óta aktív szerepet vállalt a politikában, nevéhez fűződik a piaci liberalizációt tartalmazó Macron törvénycsomag, továbbá nagymértékben hozzájárult az ellentmondásos munkatörvénykönyv kidolgozásához is. Eddig még ugyanakkor sosem mérettetett meg választásokon.

A politikus áprilisban alapított mozgalmanak első nagygyűlésére július 12-én került sor, mely időpont szimbolikus választás volt, hiszen alig két nappal előzte meg a regnáló köztársasági elnök évértékelő, július 14-ei beszédét. Az időzítés a francia politikai elemzők szerint nem jelent mást, mint nyílt konfrontációt az elnökkel.³⁷ Az eseményre a kormányzat tagjait is meghívták, ők azonban nem jelentek meg; több szocialista képviselő ugyanakkor feltűnt a hallgatóság soraiban. Emmanuel Macron a gyűlésen tartott beszédében felvázolta politikai és gazdasági elképzeléseit, és progresszív, globalizáció párti, a gazdasági liberalizmust előtérbe helyező programot mutatott be. A politikus kifejtette, hogy a jelenlegi rendszert blokkolják a megújulásra képtelen emberek és a hitelét veszített politikai pártok, a gazdaságot pedig gúzsba köti a túlzott szabályozás, így a politikai elitet le kell cserélni, s teljesen új úton kell elindulnia nemcsak Franciaországnak, hanem egész Európának is.³⁸ Beszédében kitért arra is, hogy a gyengéket, az üldözötteket és az elesetteket sem szabad az út

---

³⁵ <http://www.lesechos.fr/politique-societe/politique/0211107820200-montebourg-ne-simpose-pas-encore-comme-alternative-a-hollande-2013020.php>

³⁶ <http://www.economist.com/news/europe/21702230-young-economy-minister-wants-change-french-politics-if-he-runs-he-may-linternationaliste>

³⁷ <http://premium.lefigaro.fr/politique/2016/07/13/01002-20160713ARTFIG00323-valls-et-macron-torpillent-le-14-juillet-de-hollande.php>

³⁸ <http://www.economist.com/news/europe/21702230-young-economy-minister-wants-change-french-politics-if-he-runs-he-may-linternationaliste>

szélén hagyni, de nem szabad megfélekedezni Európa keresztény gyökereiről sem. Ugyanakkor, akárcsak Arnaud Montebourg, ő sem jelentette be hivatalosan indulását az elnöki címért.³⁹

Emmanuel Macron beszédét többen is kritizálták, így például Manuel Valls miniszterelnök a következőképpen nyilatkozott a rendezvény után: *„ennek most kell, hogy vége legyen”*. François Hollande pedig a július 14-ei beszédében egyrészt – név nélkül – üdvözölte, hogy vannak kormánytagok, akik meg akarják hallgatni az embereket, de figyelmeztetett arra is, hogy *„a kormányon belül vannak bizonyos szabályok: szolidaritás, csapatszellem, az eddig elért eredmények védelme. (...) továbbá a kormányzaton belül nem lehet szó egyéni karrierépítésről, a legkevésbé elnöki karrierépítésről, csupán egyetlen egy feladata van egy miniszternek, szolgálni és szolgálni a végsőkig”*.⁴⁰ Mások nemcsak a kormányon belüli egység megbontását hozták fel kritikának, hanem a beszéd rendszerellenességét is. Manuel Valls szerint egyszerű populizmus azt állítani, hogy szét kell robbantani a jelenlegi rendszert és le kell cserélni a jelenlegi politikai elitet, miközben az illető is az elit része, ráadásul azé az elité, amelyiket leginkább támogatta ez a rendszer. Emmanuelle Cosse lakásügyi miniszter szerint *„könnyű úgy kritizálni a rendszert, hogy közben mi magunk is a rendszer része vagyunk”*.⁴¹ Legjobban azonban a párizsi polgármester mutatott rá Emmanuel Macron rendszerellenességének paradoxonjára: *„meglepett, hogy Emmanuel Macron rendszerellenesnek vallja magát, miközben a legnevesebb grand école-ban az ENA-n tanult, a bankszektorban dolgozott, a köztársasági elnök tanácsadója volt, s jelentős szerepet vállalt Franciaország jelenlegi - a megszorításokat előtérbe helyező - gazdaságpolitikájának kiépítésében”*.⁴²

Emmanuel Macron beszédében - a jelenlegi politikai rendszer kritikáján kívül - semmilyen konkrétummal nem szolgált. Így említés nélkül hagyta az európai menekült válságot, a terrorizmust, a bel- és biztonságpolitikai kérdéseket, az oktatás- és kultúrpolitikát, illetve a közel-keleti helyzetet.

A gazdasági miniszter esetében nem szabad megfélekedezni arról, hogy július 12-ei beszéde ellenére még mindig a kormány része maradt. A Le Figaro szerint pedig François Hollande-nak mindenkire szüksége van, aki a baloldalon politizál, legyen szó Arnaud Montebourg-ról vagy épp Emmanuel Macron-ról azért, hogy a jövőre esedékes köztársasági elnökválasztás során a legtöbb szavazatot tudja maga mögött. Továbbá Macron beszédében nem a köztársasági elnök személyét kritizálta, hanem az egész politikai elitet, kormányzati források szerint ugyanis Emmanuel Macron rendkívül hűséges az államfőhöz. François Hollande ráadásul tisztában van vele, hogy Macron népszerűségéből ő is hasznot húzhat, így nem biztos, hogy szakítana vele.⁴³ François Mitterand egykori gazdasági tanácsadója és Macron egykori főnöke, Jacques Attali szerint egyébként a helyén kell kezelni a „Macromániát” - ahogy sok lap jellemzi Emmanuel Macron tündöklését -, ugyanis a francia politika rengeteg hullócsillagot kitermelt már magából, s ha Macron nem tud túllépni a média által generált népszerűségen, akkor ő is közöttük fogja végezni.⁴⁴

---

³⁹ <http://premium.lefigaro.fr/politique/2016/07/12/01002-20160712ARTFIG00311-un-appel-aux-progressistes-encore-bien-theorique.php>

⁴⁰ <http://premium.lefigaro.fr/politique/2016/07/14/01002-20160714ARTFIG00183-macron-le-president-menace-de-se-facher8230.php>

⁴¹ <http://premium.lefigaro.fr/politique/le-scan/citations/2016/07/13/25002-20160713ARTFIG00078-le-show-macron-passe-mal-a-gauche.php>

⁴² http://abonnes.lemonde.fr/politique/article/2016/07/13/emmanuel-macron-la-gauche-fustige-les-critiques-antisysteme-d-un-enarque_4968795_823448.html

⁴³ <http://premium.lefigaro.fr/politique/2016/07/13/01002-20160713ARTFIG00323-valls-et-macron-torpillent-le-14-juillet-de-hollande.php>

⁴⁴ <http://premium.lefigaro.fr/politique/2016/04/08/01002-20160408ARTFIG00104-emmanuel-macron-le-dynamiteur.php>